

Til: Jevnaker kommune, postmottak@jevnaker.kommune.no
Deres ref: *Områdeplan for Mylla, planID 87.*

Kopi: Oslo og Omland Friluftsråd
Forum for Natur og Friluftsliv Oslo og Akershus

Søndre Sandås, 25. mai 2023

Innspill til *Områdeplan for fritidsbebyggelse ved Mylla*

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) viser til varsel om oppstart av områdeplanarbeid, og offentlig ettersyn av forslag til planprogram for Mylla, PlanID 87. Vi takker for utsatt høringsfrist i denne for oss viktige saken.

NOA er fylkeslag av Naturvernforbundet med geografisk virkeområde innenfor kommunene i Oslo og tidligere Akershus, men også for Jevnaker kommune. Videre har NOA et særskilt ansvar for Naturvernforbundets arbeid med Oslomarka, fastsatt i våre vedtekter og vedtatt av Naturvernforbundets landsstyre.

Klima- og naturkrisen krever radikal kursendring i arealforvaltningen – lokalt!

Både verden og Norge slåss mot to kriser samtidig: En klimakrise og en naturkrise. De to henger sammen og i dag forsterker de hverandre. Klimaendringer skader naturen, og våre inngrep i naturen skader dens evne til å lagre karbon. Men tar vi grep som både bremser klimaendringene og øker naturens evne til å fungere, vil tiltakene støtte hverandre.

Norge har sluttet seg til naturavtalen (Montreal), med sentrale mål som at minst 30 prosent av land- og sjøarealer innen 2030 skal vernes, eller bevares på en måte som sikrer artene som lever der. Og vernet skal være representativt. Innen 2030 skal også minst 30 % av all natur som er delvis ødelagt, restaureres.

En effektiv redningsaksjon for naturmangfoldet vil ha en stor bonuseffekt: Vi vil sikre et verdifullt grunnlag for naturopplevelse, rekreasjon og folkehelse. Bevaring av større, sammenhengende naturområder som tåler slitasje over tid vil være særlig verdifullt, både for mennesker, dyr og planter.

Det er nasjonene som utformer miljøpolitikken, men det er kommunene som forvalter arealene, og derved avgjør om vi skal lykkes med å stanse naturtapet. Derfor er avgjørelsene rundt arealforvaltningen i kommunene svært viktig for om vi skal klare å ta vår del av ansvaret for de globale utfordringene.

NOA har følgende innspill til planprogrammet:

- 1. Videre fritidsbebyggelse ved Mylla** er ikke forenlig med den kursendringen i arealforvaltningen som er nødvendig for å løse natur- og klimakrisen, og har samtidig stor negativ virkning på andre samfunnsinteresser som naturopplevelse, rekreasjon og friluftsliv og **må derfor avvises og skrinlegges etter denne høringsrunden.**
- 2. Ved eventuell videreføring av planprosessen vil utredning av manglende kunnskap bekrefte og underbygge vår konklusjon i pkt. 1.**

1. Planene for videre fritidsbebyggelse ved Mylla må avvises og skrinlegges

Videre utbygging av fritidsboliger vil motarbeide Norges forpliktelser etter naturavtalen og internasjonale klimaavtaler gjennom tap av natur og klimautslipp ved utbygging og bruk. Dette i kontrast til den kursendringen som av Miljødirektoratet beskrives som helt nødvendig for å oppfylle målene i klimaavtalen med EU.

«Stor etterspørsel etter arealer – viktig med god arealforvaltning

(...) Det er behov for å vurdere de totale utslippene/utslippskuttene opp mot øvrig nytte og kostnader for samfunnet ved nedbyggingen, herunder nytten ved aktiviteten som krever nedbygging. Det vil for eksempel være store forskjeller i samfunnsnyttene av å bygge kraftlinjer og fritidsboliger, sett fra et nasjonalt ståsted. Areal er en begrenset ressurs og vi kan derfor ikke fortsette med samme nedbyggingstakt som før. Det tilsier at arealbruken bør prioriteres til de formålene som har størst samfunnsnytte.»¹

Det er allerede avsatt en tomtereseerve for fritidsboliger i Norge tilsvarende om lag 200 000 fotballbaner; et areal omtrent fire ganger størrelsen til Mjøsa.² Heller enn å regulere nye områder for fritidsbebyggelse må allerede regulerte områder tas ut.

Vi legger til grunn at samfunnsnyttene ved å videreføre planområdet som LNFR-område er betydelig høyere enn å etablere nye felt for fritidsbebyggelse. Dette fordi:

- Nyere etablerte hyttefelt ved Mylla viser at det er en utopi å etablere nye felt uten store terrenginngrep og avskoging, med de konsekvenser inngrepene har for naturen, landskapet og området som arena for naturopplevelse og friluftsliv. Klimautslipp som følge av avskoging, arealinngrep og bruk er uunngåelig.
- Fritidsbebyggelsen i Markas randsone har opprinnelse fra en tid da hyttene var av en betydelig mindre størrelse, enklere standard og tilpasset terreng og topografi. Dagens fritidsbebyggelse lokaliseres ofte høyt og frittliggende, og skog fjernes for å optimalisere solforhold og utsikt. Landskapsvirkningen er betydelig, og negativ.
- I tillegg til store og veldig synlige sår i nærområdene, gir utbyggingen en landskapsvirkning langt inn i Marka. Eksisterende fritidsbebyggelse kan observeres bl.a. fra Lortholkollen (12 km fra utbyggingen) og fra tårnet på Oppkuven (17 km fra utbyggingen). Ny fritidsbebyggelse vil ytterligere øke denne negative landskapsvirkningen, og da særlig med lysforurensning som Marka tidligere har vært forskånet for.
- Oslomarka er et fellesgode. Ny fritidsbebyggelse vil gjøre Marka mer tilgjengelig for noen få, men vil gjøre Marka mindre både i størrelse og kvalitet for alle andre brukere.
- Selv om planområdet formelt ligger utenfor markalovens virkeområde, er området landskapsmessig en naturlig og selvsagt del av Oslomarka. Hele planområdet er innenfor det opprinnelige forslaget til markagrense fra OOF, og Miljøverndepartementets forslag til Flerbruksplan for Oslomarka av 1976.

¹ Miljødirektoratet (2023). *Tiltaksanalyse for skog- og arealbrukssektoren (LULUCF). Hvordan Norge kan redusere utslipp av klimagasser fra arealbruksendringer innen 2030*. Hentet fra: <https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2023/april-2023/tiltaksanalyse-for-skog-og-arealbrukssektoren/>

² Blumentrath, S., Simensen, T. & Nowell, M. 2022. *Kartlegging av tomtereserver for fritidsbolig i Norge*. NINA Rapport 2171. Hentet fra: <https://brage.nina.no/nina-xmlui/handle/11250/3027391>

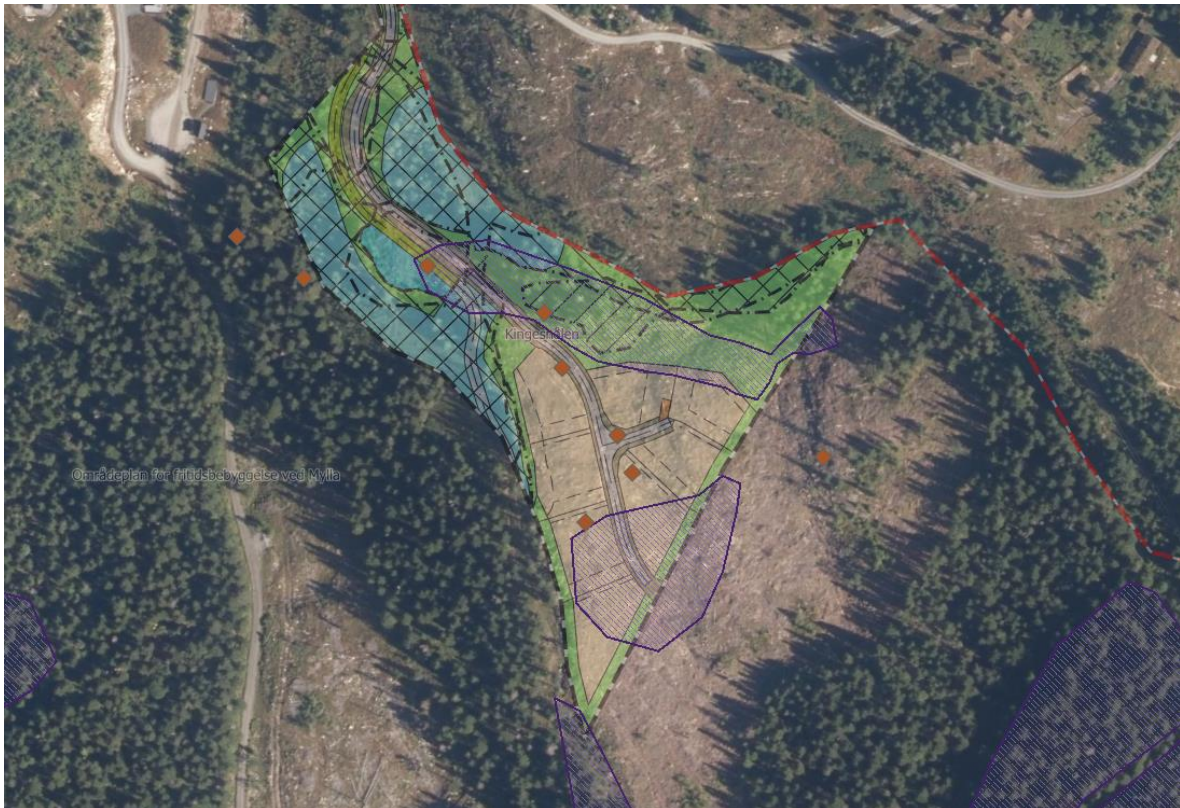

Flyfoto over eksisterende fritidsbebyggelse Elgkollen og Myllalia i vest, Orenvegen i øst.³

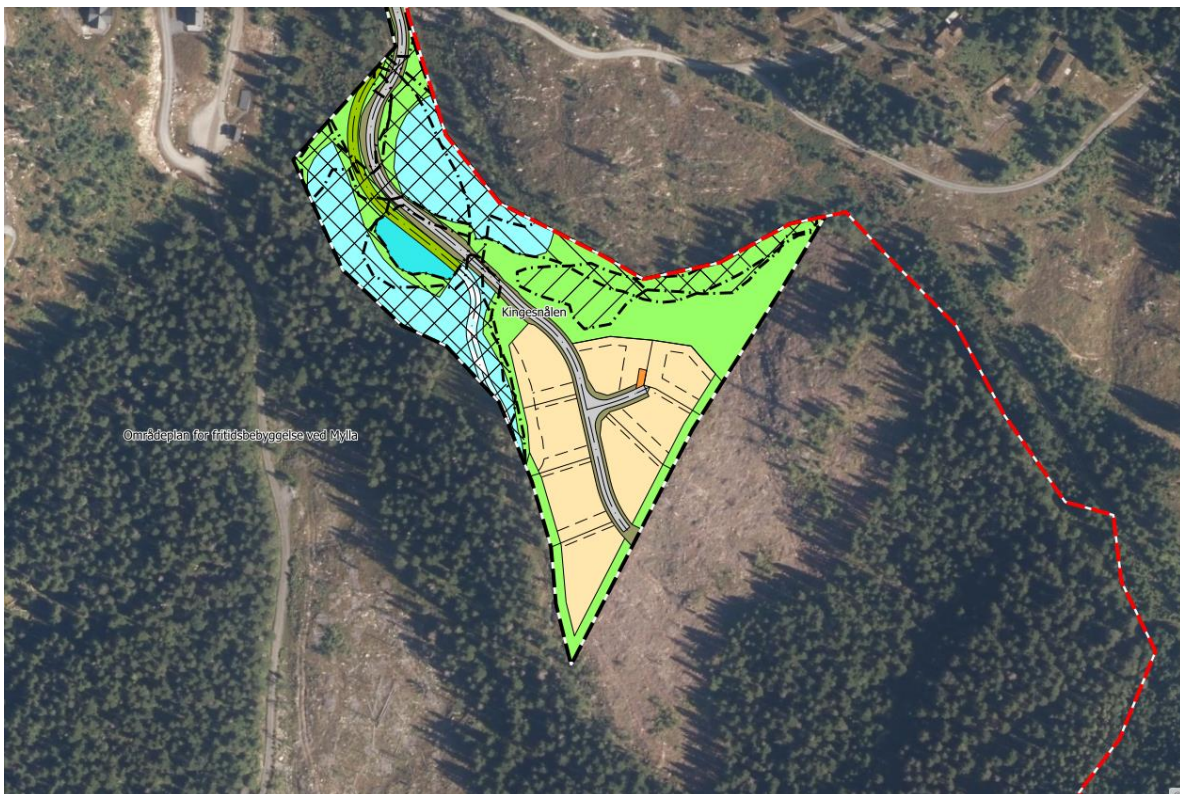

Før skog – nå fritidsbebyggelse. Bilde tatt fra Elgkollen, mai 2023. Foto: NOA.

³https://kilden.nibio.no/?topic=arealinformasjon&lang=nb&X=6687160.71&Y=252348.22&zoom=11.456241127753986&bgLayer=norgeibilder_cache2

Reguleringsforslaget Kingsnålen: Området er avskoget, tross registrerte naturtyper og rødlistearter.

Reguleringsforslaget Kingsnålen: Området sørøst for planforslaget er avskoget, tilsynelatende for å optimalisere utsikt fra fremtidige fritidsboliger.⁴

⁴https://kilden.nibio.no/?topic=arealinformasjon&lang=nb&X=6686926.21&Y=252725.02&zoom=11.456241127753986&bgLayer=norgebilder_cache2&catalogNodes=237,1310,1466&layers=reguleringsplaner_forslag&layers_opacity=0.75

2. Utredning av manglende kunnskap vil bekrefte vår konklusjon i pkt. 1

Dersom planarbeidet videreføres, må senere beslutninger fattes på et best mulig kunnskapsgrunnlag. Vi har følgende innspill til eksisterende tema i planprogrammet *punkt 5.4. Tema som skal utredes basert på kjent kunnskap.*

- **Estetikk og landskap:**

«Det er viktig at visuelle kvaliteter ivaretas, jf. plan- og bygningsloven § 29-2, og det er et ønske å bevare mest mulig av eiendommene uberørt eller naturpreget. Mye av området er eksponert mot deler av Nordmarka. Både i denne anledning, og generelt, er det nødvendig at lys- og lyd-forurensning blir vurdert.»

Ved en utbygging i området skal det gjøres så små inngrep som mulig. Veger skal ligge fint i terrenget, og planlagte hytter skal tilpasses terrenget, uten store inngrep.»

- Med bakgrunn i tidligere utbygging i området er det vanskelig å se for seg at det etterlatte inntrykket etter en videre utbygging vil være at mest mulig av eiendommen er «uberørt eller naturpreget», jf. flyfoto og bilder på de to foregående sidene. Det må utdypes og illustreres hva som menes med at utbyggingen skal skje med «så små inngrep som mulig» og at hytter skal tilpasses terrenget, «uten store inngrep». Innebærer det begrensninger i avskoging rundt og mellom tomtene? Reduserte krav til utsikt og solforhold?
- Lysforurensning er et økende problem. Ikke bare direkte lyskilder, men også indirekte lyskilder som refleksjon av sollys i vindusflater m.v. Et eventuelt vedtak om utbygging må ha strenge føringer for utelys, størrelse på visuelt utsatte vindusflater o.l.
- Landskapsvirkning er mer enn lys og lyd. Arealinngrepets størrelse (avskoging, planering, bygninger, infrastruktur) relatert til gjenværende vegetasjon og topografiske forhold er helt avgjørende for hvordan en utbygging vil fremstå fra omkringliggende områder. Landskapsvirkningene må utredes og synliggjøres gjennom gode illustrasjoner for alle omkringliggende høyder/topper og andre populære turmål.

- **Friluftsjnteresser:**

«Det skal redegjøres for hvordan planforslaget sikrer eksisterende og nye turstier, skiløyper samt hensyn til friluftslivet sommer og vinter.»

- Det er ikke foretatt kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder i Jevnaker kommune. En slik kartlegging og verdsetting er en forutsetning for å kunne vurdere konsekvensene for friluftslivet.
- Friluftsliv er naturopplevelse. Det må utredes hvilke konsekvenser planene har for naturopplevelse og rekreasjon.
- Ny fritidsbebyggelse gir økt bruk i nærområdet til bebyggelsen. Det må utredes hvilke områder som er utsatt for slik økt bruk, og hvordan det vil påvirke (det øvrige) friluftslivet i de aktuelle områdene.

- **Klima og miljø:**

«Det er nasjonale målsettinger om reduksjon av klimagassutslipp. Vurdering av energibruk og alternative energikilder, og bærekraftige transportløsninger bør inngå i planarbeidet.»

- Det må lages et klimaregnskap som viser klimautslipp relatert til avskoging og arealinngrep og evt. nedbygging av myr/våtmark, og forventede klimautslipp knyttet til den fremtidige bruken av fritidsboligene.

- **Medvirkning:**

- Vi registrerer at naturvern- og miljøorganisasjoner ikke er oppført som interesseparter. Nye felter for fritidsbebyggelse vil utvilsomt, og uavhengig av plassering, ha store negative konsekvenser for natur, friluftsliv og landskapskvaliteter. Det er derfor helt avgjørende at organisasjonene som representerer disse interessene blir hørt og inkludert i planprosessen. Vi ber om at alle relevante natur-, miljø- og friluftslivsorganisasjoner inkluderes som interesseparter i det videre arbeidet.
- Oslo og Omland Friluftsråd har tatt initiativ til en felles befarings med kommunen og organisasjonene i planområdet. Vi beklager sterkt at kommunen ikke har funnet anledning til å medvirke til en slik befarings. Vi forventer at kommunen vil medvirke til en felles befarings med organisasjonene dersom planprosessen videreføres.

Vi har i tillegg følgende innspill til tema som ikke er omtalt i planprogrammet *punkt 5.4*.
Tema som skal utredes basert på kjent kunnskap.

- **Utrede konsekvenser for natur og naturverdier**

- Det må utarbeides naturregnskap som viser hvor store arealer som reelt og faktisk vil bli permanent endret.
- Ny fritidsbebyggelse gir økt bruk i nærområdet til bebyggelsen. Det må utredes hvilke områder som er utsatt for slik økt bruk, og hvordan det vil påvirke naturverdiene i de aktuelle områdene.
- Det må gjennomføre supplerende kartlegging av naturverdier i planområdet.

- **Utrede alternativet til videre utbygging: Innlemme området i Marka**

- Som alternativ til å legge til rette for ny fritidsbebyggelse bør utredes det motsatte; gi området sterkere vern mot utbygging gjennom utvidelse av markagrensen i nordre del av Marka.

Oppsummering og konklusjon

Uavhengig av omfang og lokalisering vil ny fritidsbebyggelse innebære at natur, friluftslivs- og opplevelsesverdier fortrenses, og at landskapskvaliteter forringes. Tiltaket vil begunstige noen få, på bekostning av de mange brukere av Osloområdet.

NOA anmoder Jevnaker kommune om å avslutte planarbeidet og ber kommunen i stedet initiere en prosess for å styrke området kvaliteter for friluftsliv, rekreasjon og naturopplevelse ved å innlemme området i Marka (markaloven) og regulere skogbruket gjennom skogbrukslovens markaforskrift.

Vi er for øvrig kjent med uttalelse til områdeplanen fra Naturvernforbundet i Jevnaker av 10. mai 2023 og støtter innholdet i deres uttalelse.

Med vennlig hilsen

NATURVERNFORBUNDET I OSLO OG AKERSHUS

Håkon Eide Gundersen (sign.),
Daglig leder

Nikolai Norman (sign.),
Styreleder